

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом Міністерства освіти і науки України

від _____ № _____

**ПРОГРАМА НЕЗАЛЕЖНОГО ТЕСТУВАННЯ ФАХОВИХ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАКЛАДІВ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму призначено для оцінювання фахових знань та вмінь учителів початкових класів ЗЗСО шляхом незалежного тестування у межах сертифікації педагогічних працівників.

Програму укладено відповідно до професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 року № 2736 (далі – Професійний стандарт), Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (зі змінами від 24 липня 2019 р. № 688, від 30.09.202 № 898)_(далі-Державний стандарт)

Незалежне тестування є одним з трьох інструментів сертифікації вчителів початкових класів ЗЗСО та застосовується для перевірки фахових знань та вмінь як складових професійних компетентностей вчителя початкової школи відповідно до трудових функцій (навчання учнів предметів (інтегрованих курсів), партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу, участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища, управління освітнім процесом) згідно з Професійним стандартом.

Метою зовнішнього незалежного тестування є оцінювання фахових знань та когнітивних вмінь як складників професійних компетентностей учителів початкових класів ЗЗСО, визначених Професійним стандартом:

- здатності забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою;
- здатності формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички;
- здатності моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів;
- здатності формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей;
- здатності здійснювати інтегроване навчання учнів;

- здатності добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів;
- здатності розвивати в учнів критичне мислення;
- здатності здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу;
- здатності формувати ціннісні ставлення в учнів;
- здатності орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності;
- здатності ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси;
- здатності використовувати цифрові технології в освітньому процесі;
- здатності визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів;
- здатності використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної оцінки, я-ідентичності;
- здатності формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність;
- здатності формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною;
- здатності усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами;
- здатності конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу;
- здатності усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі;
- здатності до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі;
- здатності залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства;
- здатності працювати в команді із залученням фахівців, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами;
- здатності створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища;
- здатності до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами;
- здатності забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів;
- здатності організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу;
- здатності здійснювати профілактичну роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни;
- здатності формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя;
- здатності зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності;
- здатності надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу;
- здатності проєктувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів;
- здатності прогнозувати результати освітнього процесу;

- здатності планувати освітній процес;
- здатності організувати процес навчання, виховання і розвитку учнів;
- здатності організувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів;
- здатності здійснювати оцінювати результатів навчання учнів;
- здатності аналізувати результати навчання учнів;
- здатності забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів учнів.

Програму структуровано відповідно до трудових функцій, визначених Професійним стандартом: управління освітнім процесом, навчання учнів предметів (інтегрованих курсів); партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу; участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища;. Кожен розділ програми містить підрозділи, що відповідають професійним компетентностям вчителя початкової школи згідно з Професійним стандартом.

Перший розділ «Управління освітнім процесом» містить підрозділи:

- планування освітнього процесу;
- вимоги законодавства до організації освітнього процесу;
- оцінювання результатів навчання учнів.

Другий розділ «Навчання учнів предметів (інтегрованих курсів)» містить підрозділи:

- комунікація державною мовою з дотриманням норм української літературної мови;
- система теоретичних знань з освітніх галузей, визначених Державним стандартом;
- методики навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом;
- інформатична освіта та цифрове освітнє середовище.

Третій розділ «Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу» містить підрозділи:

- психологічні особливості, самооцінка та особливості становлення пізнавальних процесів учнів молодшого шкільного віку;
- розвиток емоційно-етичної компетентності вчителя;
- суб'єкт-суб'єктні відносини вчителя з іншими учасниками освітнього процесу.

Четвертий розділ «Організація освітнього середовища» містить підрозділи:

- організація індивідуального, диференційованого та інклюзивного навчання;
- організація безпечного освітнього середовища;
- змістове наповнення освітнього середовища.

Зміст програми

Назва підрозділу	Зміст матеріалу	Фахові знання й уміння (складники професійних компетентностей)
I. УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ		
1.1. Планування освітнього процесу	<p>Вимоги до визначення мети і завдань навчальних занять (уроку та інших форм організації освітнього процесу), засоби досягнення цих вимог. Цілі навчання у когнітивній сфері: знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез і оцінювання. Вимоги до формулювання мети виховних заходів та інших форм виховної та розвивальної взаємодії учнів</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - основні вимоги до визначення мети і завдань навчальних занять (уроку та інших форм організації освітнього процесу). <p><i>Уміти визначати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - мету та очікувані результати уроку відповідно до теми уроку та потреб учнів; - мету і завдання навчальних занять (уроку та інших форм організації освітнього процесу) на діагностико-прогностичній основі; - мету та очікувані результати різних етапів опанування змісту освіти; - мету різних виховних заходів та інших форм виховної та розвивальної взаємодії учнів
	<p>Календарно-тематичний план; план-конспект навчального заняття (уроку, екскурсії, дослідницького, проектного заняття тощо), індивідуальний план професійного саморозвитку вчителя. Складники плану навчального заняття (уроку): послідовність видів діяльності, спрямована на інтеграцію комунікативних умінь, види діяльності, які формують / поглиблюють знання та розвивають відповідні компетентності. Планування видів діяльності на навчальному занятті (уроці), які враховують</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - базові види / типи планування освітнього процесу та основні вимоги до них; - варіативність навчальних занять у початковій школі. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати складники календарно-тематичного плану на навчальний рік; плану-конспекту навчального заняття (уроку та інших форм організації освітнього процесу);

	<p>різні способи сприймання навчального матеріалу учнями, сприяють розвитку життєвих умінь (розвивають критичне мислення, цифрову грамотність, креативність, уміння спілкуватись, вирішувати проблеми, працювати у команді). Варіативність структури навчальних занять (уроків) у початковій школі</p>	<ul style="list-style-type: none"> - визначати у плані-конспекті навчального заняття (уроку) альтернативні види роботи, розраховані на незаплановану реакцію учнів та/або зміну навчальної ситуації; - аналізувати плани-конспекти навчальних занять (уроків) на предмет наявності видів діяльності, що враховують різні способи сприймання навчального матеріалу учнями, сприяють розвитку життєвих умінь
<p>1.2. Вимоги законодавства до організації освітнього процесу</p>	<p>Нормативні документи, що регламентують діяльність учителя початкової школи (зокрема Закон України «Про освіту», Закон України «Про загальну середню освіту»; Концепція «Нова українська школа», Державний стандарт початкової освіти, типові освітні програми для 1-2, 3-4 класів). Нормативно-правова база організації освітнього процесу в початковій школі</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - вимоги нормативних документів до планування та здійснення освітнього процесу в початковій школі. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати нормативні документи з метою дотримання їх вимог у професійній діяльності
	<p>Форми організації освітнього процесу. Форми організації навчальної діяльності</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - структуру уроків різних типів та інших форм організації навчально-пізнавальної діяльності. - особливості складання планів-конспектів навчальних занять (уроків та інших форм організації освітнього процесу); - різні форми організації освітнього процесу та навчальної діяльності учнів у початковій школі. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати тему навчального заняття (уроку) відповідно до навчальної програми та календарно-тематичного плану; - визначати найбільш доцільні методики навчання освітніх галузей під час проєктування навчальних занять; - добирати сучасні підходи до навчання, розвитку, виховання й соціалізації учнів під час планування освітнього процесу
<p>1.3. Оцінювання результатів навчання учнів</p>	<p>Ознаки, що характеризують стан і результати процесу навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом, та процесу виховання та соціалізації учнів</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - види та форми діагностичних робіт для контролю динаміки процесу навчання учнів;

	<p>класу чи окремого учня. Формувальне та підсумкове оцінювання навчальних досягнень учнів. Вербальне оцінювання. Критерії формувального оцінювання (чіткі аргументовані коментарі вчителя щодо виставленої оцінки, обґрунтовані рекомендації щодо покращення результативності навчальної діяльності учнів у коментарях вчителя). Критерії підсумкового оцінювання. Види та форми діагностичних робіт для моніторингу/ поточного і підсумкового контролю. Засоби контролю, перевірки й підсумкового оцінювання, збору та узагальнення статистичних даних та їх аналізу, педагогічної діагностики соціальних, моральних якостей особистості учня. Роль формувального оцінювання в освітньому процесі. Алгоритм діяльності вчителя щодо організації формувального оцінювання. Інструментарій формувального оцінювання (спостереження, спільна постановка цілей, рефлексивні вправи, організація зворотного зв'язку під час навчального заняття тощо). Рівні навчальних досягнень учнів при бальному (підсумковому) оцінюванні: початковий (ознайомлювальний), середній (відтворювальний), достатній (реконструктивний) та високий (творчий). Рівні навчальних досягнень учнів при вербальному оцінюванні</p>	<ul style="list-style-type: none"> - характеристику рівнів оцінювання навчальних досягнень учнів. <p><i>Розуміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність та мету формувального оцінювання; - способи й засоби оцінювання компетентностей учнів. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати мету педагогічної діагностики; - визначати критерії та показники формувального оцінювання; - інтерпретувати результати педагогічної діагностики; - визначати труднощі в реалізації мети навчання, виховання й соціалізації учнів класу / окремого учня, добирати шляхи подолання цих труднощів; - визначати типові труднощі та помилки учнів. <p><i>Добирати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст, методи, форми і засоби оцінювання навчальних досягнень відповідно до вікових та індивідуальних особливостей учнів; - засоби контролю відповідно до типу / мети педагогічної діагностики; - завдання (або роботи) для визначення рівня сформованості компетентностей учнів; - інструментарій формувального та підсумкового оцінювання учнів; - засоби самооцінювання та взаємооцінювання учнів
	<p>Методи й прийоми здійснення аналізу та рефлексії навчальної діяльності учнів. Методи та прийоми само- та взаємооцінювання учнями навчальних результатів</p>	<p><i>Добирати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ефективні методи й прийоми здійснення аналізу та рефлексії навчальної діяльності учнів; - ефективні методи й прийоми самооцінювання учнями власних результатів навчання; - різноманітні форми роботи, які забезпечують умови для проведення учнями взаємооцінювання навчальних результатів

		<p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - розрізняти навчальні завдання та прийоми роботи на уроці, які може використовувати вчитель для здійснення учнями рефлексії навчальної діяльності; - пропонувати різні методи та прийоми для здійснення учнями на уроках рефлексії їхньої навчальної діяльності (самотійно та/або за підтримки вчителя)
II. НАВЧАННЯ УЧНІВ ПРЕДМЕТІВ (ІНТЕГРОВАНІХ КУРСІВ)		
2.1. Комунікація державною мовою з дотриманням норм української літературної мови	<p>Терміни та професіоналізми, які використовують у фаховому спілкуванні. Лексичні, морфологічні, синтаксичні норми сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні. Особливості української мови як державної, її комунікативно-соціальні функції. Інтонаційні та позамовні засоби виразності</p>	<p><i>Володіти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - базовими знаннями в галузі мовознавства в обсязі, необхідному для здійснення професійної діяльності; - навичками культури мовлення й нормами української літературної мови; - інтонаційними та позамовними засобами виразності. <p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - терміни та професіоналізми, які використовують у фаховому спілкуванні. <p><i>Уміти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - добирати доречні мовні засоби (лексичні, граматичні), зважаючи на контекст, стиль, тип, жанр мовлення тощо; - виявляти вади в написаному й пропонувати доцільні варіанти поліпшення (редагування) тексту; - виявляти комунікативні наміри мовця (мету мовлення), виражені прямо й опосередковано; - знаходити в тексті / текстах потрібну інформацію, виражену як прямо, так і опосередковано
2.2. Система теоретичних знань з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти	<p style="text-align: center;">Мовно-літературна освітня галузь</p> <p>Основні читацькі навички. Основні норми орфоєпії. Пошук та виокремлення потрібної інформації в тексті. Аналіз та інтерпретація прочитаного. Вільне володіння мовою. Знання про тексти. Базові характеристики художнього й інформаційного текстів. Основні риси та структура текстів різних жанрів. Стил і типи мовлення.</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - мовні норми, що склалися історично в фонетиці, лексиці, граматиці, орфоєпії, семантиці, стилістиці; - значення основних мовознавчих термінів. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - усвідомлювати зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне і другорядне;

Поняття авторської позиції. Вплив складності тексту на розвиток навичок читання. Перетворення текстової інформації в графічну та навпаки. Основні ознаки тексту: зв'язність, цілісність, інформативність, розкриття головної думки тощо. Поняття про цілісні тексти (зв'язність речень, завершеність змісту, графічне й смислове оформлення) та їх види (розповідь, опис, міркування). Поняття про перервані (незв'язні) тексти та їх види: списки, таблиці, графіки, діаграми, рекламні оголошення, розклади, каталоги, покажчики, бланки.

Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.

Письмова взаємодія

Фонетика. Орфографія. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування *у-в*, *і-й*. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні звуки. Правила вживання знака м'якшення, апострофа. Подвоєння букв. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування приголосних звуків. Велика літера та лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів. Написання складних та складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Написання *н* та *ни* у прикметниках та дієприкметниках, *не* з різними частинами мови. Лексичне значення слів. Поділ української лексики за походженням та значенням. Поняття про фразеологізми. Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова. Базові знання з морфології. Частини мови, їхні морфологічні ознаки, синтаксична роль. Граматичні категорії частин мови, особливості їхнього відмінювання/дієвідмінювання. Особливості написання різних частин мови та їхніх форм. Написання та відмінювання чоловічих і жіночих імен,

- критично оцінювати прочитане;
- аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів;
- узагальнювати інформацію з тексту;
- порівнювати тексти;
- перетворювати текстову інформацію в графічну та навпаки;
- інтерпретувати графічні (візуальні) елементи художнього та інформаційного тексту;
- оцінювати ключові думки (позиції) в тексті й наводити з тексту аргументи на їхню користь;
- визначати риси мовних явищ, розрізняти їхні ознаки, причини виникнення і тенденції функціонування;
- здійснювати фонетичний, лексичний, морфологічний, синтаксичний та стилістичний аналіз мовних явищ;
- наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм;
- розпізнавати орфограми, правильно писати слова відповідно до правил орфографії;
- визначати з контексту значення маловідомих слів, фраз;
- визначати будову слова;
- розпізнавати частини мови, правильно використовувати їх та їхні форми в мовленні;
- правильно писати слова, що належать до різних частин мови, та форми цих слів;
- знаходити й виправляти орфографічні, лексичні та граматичні помилки;
- розрізняти види словосполучень;
- розрізняти структуру різноманітних типів речень (просте, складне, складносурядне, складнопідрядне, безсполучникове, складна синтаксична конструкція);
- правильно розставляти розділові знаки в простих і складних реченнях;
- оперувати базовими категоріями літературознавства під час аналізу текстів різних родів, жанрів і стилів; інтерпретувати та оцінювати зміст фольклорних,

	<p>прізвищ та імен по батькові. Узгодження числівників з іменниками. Особливості творення ступенів порівняння прикметників та прислівників. Базові знання з синтаксису. Речення як основна синтаксична одиниця. Види речень за метою висловлювання, емоційним забарвленням, будовою. Речення двоскладні й односкладні, поширені й непоширені, повні й неповні, ускладнені й неускладнені. Види складних речень. Розділові знаки в простому й складному реченні. Члени речення. Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Розділові знаки в конструкціях з прямою мовою. Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення. Усне й писемне мовлення. Особливості усного та писемного мовлення. Типи мовлення. Специфіка функціональних стилів сучасної української літературної мови</p>	<p>літературних вітчизняних і зарубіжних творів для дітей, літератури рідного краю</p>
	<p style="text-align: center;">Математична освітня галузь</p> <p>Числа та дії з ними. Множина натуральних чисел. Утворення багатоцифрових чисел (принципи порозрядності та позиційності). Читання і запис багатоцифрових чисел. Позиційне значення цифр у запису багатоцифрового числа. Арифметичні дії додавання і віднімання багатоцифрових чисел. Множення і ділення багатоцифрового числа на одноцифрове, багатоцифрове числа. Закони множення (переставний, сполучний, розподільний) та властивості ділення. Розв'язування рівнянь з однією змінною. Нерівності зі змінною. Звичайні дроби. Утворення звичайного дроби. Читання і запис дробів. Чисельник і знаменник дроби. Порівняння та впорядкування дробів з однаковими знаменниками. Знаходження дроби від числа. Знаходження числа за значенням його дроби. Відношення і пропорції. Відсотки. Життєві ситуації, які розв'язують математичним шляхом, тексти математичного змісту, сюжетні задачі, їх розв'язання різними способами з опорою на прості математичні моделі. Перевірка правильності</p>	<p><i>Розуміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність поняття «натуральне число»; - сутність десяткової системи числення; - поняття множини. <p><i>Розрізняти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - цифри і числа; - прості та складені числа; - алгоритми виконання дій із числами; - види діаграм; - коло і круг, круговий сектор; - паралельні і перпендикулярні прямі; - прямокутний паралелепіпед (зокрема й куб), піраміду, конус, циліндр, кулю; геометричні фігури (на площині й в просторі); - лінійні рівняння з однією змінною, нерівності з однією змінною; - тотожні вирази. <p><i>Уміти</i></p>

розв'язання проблемної ситуації різними способами. Імовірний та фактичний результат обчислень. Помилки в обчисленнях. Способи усунення помилок.

Вимірювання величин. Одиниці вимірювання величин та співвідношення між ними (довжини місткості, маси, площі, часу, вартості, швидкості). Іменовані числа. Перетворення одиниць вимірювання величин. Порівняння, додавання й віднімання іменованих чисел. Множення й ділення іменованих чисел на число. Прямі та обернені задачі різних типів, які виникають із повсякденних життєвих ситуацій, що містять групи пов'язаних між собою величин (на пропорційне відношення, пропорційне ділення; на знаходження невідомих за двома різницями, на спільну роботу та ін.). Обчислення периметра багатокутника та площі прямокутника різними способами. Використання означень прямокутника, квадрата та властивості протилежних сторін прямокутника під час розв'язування прямих та обернених сюжетних задач практичного спрямування.

Геометричні фігури та просторові відношення. Найпростіші геометричні фігури на площині та їхні властивості. Паралельні та перпендикулярні прямі. Коло та круг. Елементи кола та круга: центр, радіус, діаметр. Властивості діаметра. Кут. Види кутів: прямі, гострі, тупі. Істотні ознаки геометричних фігур (трикутник, прямокутник, багатокутник, коло і круг; куб, піраміда, паралелепіпед, куля, конус, циліндр). Класифікація та порівняння геометричних фігур (за формою, площею, периметром, іншими ознаками). Просторові відношення.

Робота з даними. Представлення даних за допомогою таблиць, схем, стовпчикових та кругових діаграм. Графіки залежностей між величинами. Дослідження різних шляхів розв'язування проблемної ситуації та добір з-поміж них доцільного способу

- читати і записувати натуральні числа;
- перетворювати одиниці вимірювання величин;
- подавати числа у вигляді суми розрядних доданків;
- порівнювати дійсні числа, округлювати цілі й дробові числа;
- візуалізувати дії з числами за допомогою малюнків, схем, конкретних моделей тощо;
- складати пропорцію і знаходити невідомі члени пропорції;
- будувати аналітичні і синтетичні міркування у ході розв'язування математичних задач;
- визначати шляхи розв'язування математичних задач;
- оцінювати обґрунтованість результатів;
- знаходити відношення чисел і величин;
- записувати відсотки у вигляді звичайних дробів;
- аналізувати стовпчасті та кругові діаграми;
- знаходити числове значення виразу зі змінними при заданих значеннях змінних;
- розв'язувати рівняння з однією змінною;
- записувати розв'язок лінійної нерівності з однією змінною у вигляді числового проміжку або у вигляді відповідної нерівності;
- обчислювати периметр багатокутника; площу прямокутника (зокрема й квадрата); довжину кола; площу круга; площу поверхні прямокутного паралелепіпеда (зокрема й куба), циліндра; об'єм куба, прямокутного паралелепіпеда;
- розрізняти відрізки, кути, коло і круг, круговий сектор; паралельні і перпендикулярні прямі; прямокутний паралелепіпед (зокрема й куб), піраміду, конус, циліндр, куля.

Виконувати:

- дії з розрядними одиницями (10, 100, 1000 ...);

		<ul style="list-style-type: none"> - компетентнісні завдання (задачі), використовуючи додавання, віднімання, множення та ділення раціональних чисел; - дії з багатоцифровими числами; - тотожні перетворення виразів. <p><i>Використовувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - властивості арифметичних дій з натуральними та дробовими числами; - різні способи усних обчислень для виконання дій з багатоцифровими числами; - пропорційні співвідношення для розв'язування задач на відсотки. <p><i>Розв'язувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - сюжетні задачі з реальними даними щодо використання природних ресурсів; безпеки руху; знаходження периметрів та площ, об'єму предметів, що мають форму прямокутного паралелепіпеда; розрахунку сімейного бюджету, можливості здійснення покупок; розрахунків, пов'язаних із календарем і годинником тощо; - логічні задачі; - задачі на відсотки; задачі на пропорційні величини і пропорційний поділ. <p><i>Зображувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - на числовому промені розв'язання лінійної нерівності з однією змінною; - схематично напрямки руху об'єктів.
	<p style="text-align: center;">Природнича освітня галузь</p> <p>Способи пізнання природи. Спостереження, досліди, експерименти, моделювання як способи дослідження природи. План дослідження, спостереження, експерименту. Прилади та обладнання для проведення дослідів, експериментів. Масштаб. Орієнтування на місцевості. Компас. Карти. Навчальні моделі. Види моделей. Глобус,</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - способи пізнання природи (спостереження, досліди, експерименти, моделювання); - агрегатні стани речовин; - перелік необхідного обладнання для проведення спостережень, дослідів, експериментів; - об'єкти Сонячної системи, їхні характеристики;

телурій. Винаходи і відкриття. Поняття про галактику, зорі, сузір'я. Сонячна система. Планети Сонячної системи. Земля – планета Сонячної системи. Форма і розміри Землі. Зміна дня і ночі. Причини зміни пір року. Горизонт. Місяць – супутник Землі.

Взаємозв'язок неживої та живої природи

Тіла і речовини. Різноманіття речовин у доквіллі. Об'єкти неживої природи (вода, повітря, ґрунт), їхні властивості. Поширення води в природі, значення її для живих організмів. Колообіг води в природі. Значення повітря для рослин, тварин і людини. Джерела забруднення повітря. Способи охорони чистоти повітря. Корисні копалини: види їх (вугілля, нафта, газ, торф) та використання. Відновлювані джерела енергії (Сонце, вітер і вода) та їхнє використання. Поняття про ґрунт. Роль живих організмів в утворенні ґрунту. Чорноземні ґрунти. Значення ґрунту для рослин і тварин. Рослинний і тваринний світ. Вплив доквілля на організм рослин і тварин. Явища природи. Взаємозв'язки компонентів природи. Єдність світу живої і неживої природи.

Взаємозв'язок людини і природи

Людина – частина природи. Основи анатомії та фізіології організму людини. особливості процесів дихання, травлення, обміну речовин, терморегуляції, виділення. Значення природи в житті людини. Вплив людини на доквілля. небезпечні чинники чинники природного та техногенного середовища. Охорона доквілля від забруднення. Охорона земних надр. Заповідники України. Поняття про раціональне природокористування. Економне використання води, електрики, газу в побуті. Доцільність повторного використання матеріалів і ресурсів. Населення Землі. Етнічний склад населення. Україна на політичній карті світу

- види корисних копалин (вугілля, нафта, газ, торф) та їхнє використання;
- відновлювані джерела енергії (Сонце, вітер і вода) та їхнє використання;
- ознаки живої природи;
- будову тіла людини, системи органів тіла людини;
- заповідники України;
- рослини й тварини, занесені до Червоної книги України.

Розрізняти:

- природні ресурси;
- суміші та розчини;
- об'єкти рослинного й тваринного світу України;
- явища природи.

Розуміти:

- поняття «доквілля», «природні ресурси», «раціональне природокористування»;
- значення природних ресурсів;
- проблеми доквілля, пов'язані з антропогенними чинниками;
- взаємозв'язок між об'єктами та явищами живої та неживої природи;
- значущість відкриттів і винаходів у житті людини.

Визначати:

- джерела забруднення доквілля;
- причинно-наслідкові зв'язки між явищами природи;
- заходи, що сприяють поліпшенню стану доквілля й раціоналізації природокористування;
- сучасні методи вирішення еколого-економічних проблем і раціонального природокористування;
- шляхи попередження виникнення надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків;
- економічно обґрунтовані заходи з охорони доквілля й раціонального використання природних ресурсів.

		<p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - класифікувати об'єкти рослинного й тваринного світу за різними ознаками; - визначати причини природних явищ; - читати карту, план місцевості, картосхеми; - пояснювати і прогнозувати наслідки впливу людини на природні екосистеми - розпізнавати територіальні межі України, її областей, а також країн-сусідів; - визначати географічне положення України; - розрізняти специфіку культурної ідентичності різних народів світу; - аналізувати статистичну інформацію, подану в різних формах (картах, таблицях, графіках); - знаходити й систематизувати інформацію про довкілля
	<p>Громадянська та історична освітня галузь</p> <p>Людина серед людей. Зв'язки між теперішнім і попередніми поколіннями (українські традиції, державні та народні свята). Українські правозахисні інституції.</p> <p>Культурна спадщина. Періоди розвитку української культури. Пам'ятки культури, зокрема золота пектораль з кургану Товста могила. IV ст. до н. е.; Софійський собор у Києві, перша половина XI ст.; Михайлівський Золотоверхий собор Михайлівського монастиря в Києві, 1108–1113; Кам'янець-Подільська фортеця, XIV–XVI ст.; пам'ятник Богдану Хмельницькому в Києві, 1888, скульптор М. Микешин.</p> <p>Україна – європейська держава. Основні періоди становлення української державності (Київська держава (Русь-Україна), Галицько-Волинська держава, Козацька республіка (Військо Запорозьке, Гетьманщина), Перша світова війна на теренах України, легіон українських січових стрільців, Українська революція та державні</p>	<p><i>Розуміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - причини й наслідки подій, що вплинули на становлення України як держави; - значення історичних подій; - значення основних державних символів; - термінологію громадянської та історичної освітньої галузі. <p><i>Характеризувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - наслідки історичних подій; - основні періоди становлення української державності; - основні періоди розвитку української культури; - державний устрій сучасної України; - основні державотворчі документи; - провідні напрями розвитку української культури. <p><i>Визначати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - хронологію основних етапів становлення України як держави; - видатні історичні пам'ятки української культури;

	<p>утворення XX століття, Друга світова війна на теренах України, Рух Опору, УПА, опозиційний рух (шістдесятники, дисиденти), Україна в умовах незалежності, збройна агресія Російської Федерації проти України). Президенти незалежної України. Державний устрій сучасної України. Головні державотворчі документи; державні символи.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - зв'язок пам'ятки української культури з історичною подією. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - робити висновки щодо значення історичних подій; - розпізнавати та описувати державні символи; - зіставляти історичні події, процеси з періодами (епохами); - аналізувати, узагальнювати історичні факти; - оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей; - систематизувати інформацію про історичні події, здійснювати порівняльний аналіз; - узагальнювати й оцінювати розвиток політичних процесів, політичних інститутів взагалі і в Україні зокрема
<p>2.3 Методики навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти</p>	<p>Педагогічні технології в початковій школі Особистісно зорієнтований, діяльнісний, компетентнісний підходи до навчання учнів. Інтегроване навчання. Тематичні тижні. Інтегрований урок. Формування ключових компетентностей учнів. Навчальний проєкт як форма організації діяльності учнів. Особливості підготовки та проведення дослідницьких занять у початковій школі</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - дидактико-методичні вимоги до організації навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів; - види діяльності учнів, актуальні в початковій школі <p><i>Розуміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - доцільність застосування методів навчання залежно від умов (вік учнів, навчальний предмет / курс, тип та етап уроку, освітня технологія); - підходи до інтеграції змісту та видів діяльності. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - добирати дидактичні засоби для навчальних занять з різних предметів / курсів; - добирати доцільні методи, форми й засоби навчання відповідно до освітніх технологій, а також згідно з визначеними метою й завданнями уроку, специфікою змісту навчального матеріалу та індивідуальними особливостями учнів; - визначати особливості та компоненти навчальних занять, необхідні для формування ключових компетентностей учнів

Методика навчання мови та літературного читання

Вимоги до уроку української мови та літературного читання в початковій школі. Навчальні заняття з української мови та літературного читання. Типи та структура навчальних занять з української мови та літературного читання. Інтегрований підхід до вивчення української мови та літературного читання. Навчання грамоти: читання, письмо, креативне письмо. Підготовка та проведення навчальних занять з літературного читання. Система методів, прийомів і форм організації діяльності учнів на навчальних заняттях з української мови та літературного читання. Активні форми організації навчальної діяльності учнів на навчальних заняттях з української мови та літературного читання. Система мовно-мовленнєвих вправ. Розвиток мислення і мовлення на навчальних заняттях з української мови та літературного читання. Формування прийомів логічного мислення (вміння аналізувати, зіставляти, порівнювати, синтезувати, встановлювати спільне і відмінне в аналізованих мовних явищах, узагальнювати, класифікувати, доводити, аргументувати)

Знати:

- вимоги до навчальних занять з української мови та літературного читання в початковій школі;
- типи та структуру навчальних занять з української мови та літературного читання;
- технології розвитку критичного мислення учнів на уроках української мови та літературного читання;
- методи, прийоми і форми організації навчальної діяльності учнів на заняттях з української мови та літературного читання;
- методики навчання грамоти: читання й письма;
- прийоми розвитку мислення і мовлення учнів на уроках української мови та літературного читання.

Розуміти:

- особливості інтегрованого підходу в навчанні української мови та літературного читання.

Уміти:

- визначати вимоги до навчальних занять з української мови та літературного читання різних типів;
- обирати відповідні методи, прийоми і форми організації діяльності учнів на навчальних заняттях з української мови та літературного читання, спрямованих на розвиток мислення і мовлення молодших школярів;
- добирати доцільні способи і засоби реалізації інтегрованого підходу до навчання української мови та літературного читання;
- обирати дидактичний матеріал для навчальних занять з української мови та літературного читання;
- вирізняти активні форми організації навчальної діяльності учнів на навчальних заняттях з української мови та літературного читання;

		<ul style="list-style-type: none"> - оцінювати зміст і функції відповідних мовно-мовленнєвих вправ щодо розвитку мислення і мовлення на навчальних заняттях з української мови; - добирати методичне забезпечення уроків української мови та літературного читання відповідно до їхніх типів та структури; - критично оцінювати зміст навчально-методичних матеріалів з української мови та літературного читання
	<p style="text-align: center;">Методика навчання математики</p> <p>Методичні системи навчання математики в початковій школі. Психолого-дидактичні закономірності формування математичних понять, умінь і навичок. Методика навчання нумерації цілих невід'ємних чисел в концентрах «Десяток», «Сотня», «Тисяча», «Багатоцифрові числа». Методика формування уявлення про звичайні дроби. Методика формування поняття про арифметичні дії додавання, віднімання, множення та ділення. Методика формування навичок усних та письмових обчислень. Методика формування поняття задачі: простої і складеної. Методика формування загального вміння розв'язувати прості та складені сюжетні задачі. Методика формування вмінь розв'язувати задачі певних типів. Методи розв'язування сюжетних задач. Методика вивчення основних величин та вимірювання їх. Взаємопов'язані величини. Методика навчання алгебраїчного матеріалу. Методика навчання геометричного матеріалу. Робота з даними на уроках математики. Типи та структура навчальних занять з математики. Дидактичні засоби навчання учнів математики. Розвиток логічного та критичного мислення на навчальних заняттях з математики</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - прийоми використання дидактичних засобів на навчальних заняттях з математики; - способи організації навчально-пізнавальної діяльності на уроках математики; - методи й прийоми розвитку критичного мислення учнів на уроках математики. <p><i>Розуміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - особливості застосування міжпредметних зв'язків у навчанні математики; - логіку формування математичних понять. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - добирати методики навчання математики, спрямовані на розвиток критичного мислення учнів; - добирати ефективні методики навчання математики з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів; - добирати методичне забезпечення уроку математики відповідно до його теми, мети, типу та структури; - визначати доцільні прийоми використання дидактичних засобів на уроках математики; - обирати дидактичні засоби для навчання окремих тем курсу; - організовувати навчальні дослідження на уроках математики;

		<ul style="list-style-type: none"> - критично оцінювати зміст навчально-методичних матеріалів з математики
	<p style="text-align: center;">Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ»</p> <p>Формування природничих і соціальних уявлень та понять, сприяння розвитку інформаційно-цифрової компетентності учнів. Інтегрований підхід до формування природничих та соціальних понять (людина, суспільство, жива та нежива природа, природні явища). Методика організації спостережень за природними та соціальними об'єктами (вибір об'єктів для спостережень, етапи спостережень, прийоми фіксації спостережень). Організація короткотривалих та довготривалих спостережень. Дослідно-експериментальна діяльність учнів у курсі «Я досліджую світ». Методика проведення дослідів та експериментів на уроках. Досліди з водою, повітрям, ґрунтом, рослинами. Організація дослідно-експериментальної та пізнавальної роботи з використанням ІТ та цифрових пристроїв. Вивчення природничих та соціальних понять через гру та дію. Матеріальне забезпечення вивчення інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (натуральні об'єкти, ілюстрації, аудіовізуальні засоби, моделі; обладнання для дослідів та експериментів). Екологічна освіта на навчальних заняттях інтегрованого курсу. Природничі, культурознавчі, виробничі та сільськогосподарські екскурсії. Методика підготовки та проведення екскурсій. Розвиток алгоритмічного, системного, обчислювального, критичного мислення учнів на навчальних заняттях з курсу «Я досліджую світ» та інформатики. Робота над проблемними питаннями. Ведення евристичних бесід та навчальних діалогів. Проектна діяльність у курсі «Я досліджую світ».</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - вимоги до матеріального забезпечення вивчення курсу «Я досліджую світ»; - етапи проектної діяльності, методи та прийоми роботи на кожному етапі проекту; - прийоми навчання учнів через діяльність та гру; - методику формування природничих, інформатичних та соціальних уявлень і понять. <p><i>Розуміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - процес формування природничих та соціальних уявлень і понять в учнів; - важливість екологічної освіти на навчальних заняттях курсу «Я досліджую світ»; - можливості курсу «Я досліджую світ» для розвитку алгоритмічного, системного й критичного мислення учнів. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ідентифікувати проблемні ситуації та проблемні запитання; - аналізувати інтелектуальні карти для організації навчального змісту курсу, - визначати доцільність використання конкретного обладнання під час вивчення окремих тем курсу «Я досліджую світ»; - розрізняти доцільні способи і засоби формування природничих та соціальних уявлень і понять; - добирати потрібний дидактичний матеріал для візуалізації навчальної інформації; - обирати відповідні прийоми навчання учнів через діяльність та гру для розвитку мислення учнів; - планувати проектну діяльність учнів

	Створення інтелектуальних карт.	
<p>2.4. Інформатична освіта та цифрове освітнє середовище</p>	<p style="text-align: center;">Інформація. Дані. Об'єкти</p> <p>Поняття про інформацію та дані. Види інформації за способом сприйняття та подання. Джерела отримання інформації людиною та машиною. Інформаційні процеси, їх сутність. Інтернет. Безпека в Інтернеті. Пошукові системи. Пошук відомостей в Інтернет і збереження результатів пошуку, оцінювання результатів пошуку. Критерії надійності та достовірності джерел. Факти та судження. Об'єкт, його властивості. Значення властивостей. Класифікація, групування та впорядкування об'єктів і даних. Прості схеми та діаграми для представлення якісних і кількісних характеристик. Матеріальні та цифрові моделі. Конструювання.</p> <p style="text-align: center;">Алгоритми</p> <p>Виконавець, система команд виконавця та його середовище. Прості і складені алгоритми. Способи подання алгоритмів, блок-схеми. Лінійні, розгалужені та циклічні алгоритми. Створення програмних проєктів у простих дитячих середовищах (Scratch). Логічні та алгоритмічні помилки. Виправлення помилок</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - способи представлення кількісних і якісних характеристик (схеми, діаграми, графіки тощо); - критерії оцінювання надійності Інтернет-сайтів; - вікові обмеження на перегляд сторінок і створення акаунтів; - способи подання алгоритмів, правила побудови блок-схем. <p><i>Розуміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність понять «цифрова репутація», «об'єкт», «модель»; - сутність інформаційних процесів; - поняття про гіпертекст і навігацію в мережах; - відповідальність за свою діяльність в Інтернеті; - сутність виконання операцій з групою об'єктів: впорядкування, відбір, класифікація, групування; - сутність понять «алгоритм», «виконавець», «система понять виконавця», «середовище виконавця»; <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - розрізняти поняття «інформація», «дані», «повідомлення»; - розрізняти інформацію, подану різними способами; - розрізняти поняття «факти» та «судження», «маніпуляція», «пропаганда»; - визначати учасників інформаційних процесів; - визначати джерела отримання інформації, їхні переваги та обмеження під час використання; - формулювати запити для пошуку необхідної інформації; - оцінювати релевантність результатів пошуку; - визначати властивості об'єктів та їхнє значення; - визначати ризики при невиконанні політики безпеки; - створювати надійні паролі;

		<ul style="list-style-type: none"> - інтерпретувати дані, представлені різними способами; - визначати найсуттєвіші властивості об'єктів для побудови моделі - розрізняти поняття алгоритму та програмного проєкту; - розрізняти лінійні, розгалужені та циклічні алгоритми; - прогнозувати результати виконання алгоритмів; - визначати та усувати помилки різних типів в алгоритмах та програмних проєктах; - складати алгоритми різної структури (лінійної, циклічної, з розгалуженням та поєднанням їх)
	<p style="text-align: center;">Професійна комунікація та співпраця в цифровому просторі</p> <p>Мережевий етикет. Цифрові інструменти та ресурси для професійного спілкування та комунікації (електронна пошта, месенджери, сайт, соціальна мережа). Хмарні сервіси для професійної комунікації та взаємодії (GSuite for Education, Microsoft Office 365).</p> <p style="text-align: center;">Електронні (цифрові) освітні ресурси (ЕОР)</p> <p>Класифікація та призначення електронних (цифрових) ресурсів. Визначення, оцінювання і добір ЕОРів. Створення нових електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Дотримання правил і норм академічної доброчесності та авторського права в процесі створення та використання ЕОРів. Захист персональних даних учасників освітнього процесу.</p> <p style="text-align: center;">Цифрові пристрої та їхнє програмне забезпечення</p> <p>Комп'ютерні системи. Цифрові пристрої, їхнє призначення та взаємодія. Базове програмне забезпечення. Поняття ОС, її основні об'єкти (файли, папки, ярлики, ієрархічне розміщення) та операції з ними (видалення, переміщення, копіювання). Вимоги до організації цифрових робочих місць. Правила експлуатації цифрових пристроїв.</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - правила мережевого етикету; - призначення та можливості програмного забезпечення для проведення веб-конференцій; - сутність понять «публічна інформація», «приватна інформація», «конфіденційна інформація»; - правила й норми академічної доброчесності та авторського права під час роботи з ЕОР; - основні положення щодо відповідальності за несанкціюваний доступ до приватних даних; - правила експлуатації цифрових пристроїв; - вимоги до організації цифрових робочих місць; - правила техніки безпеки й санітарно-гігієнічні вимоги щодо використання комп'ютерної техніки; - призначення, можливості та обмеження цифрових пристроїв; - знати основні види програмного забезпечення. <p><i>Розуміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - особливості мережевого спілкування; - можливості хмарних сервісів для професійної комунікації та взаємодії, для організації спільної роботи, проведення опитування тощо (G Suite for Education, Microsoft Office 365);

	Розпізнавання й усунення елементарних несправностей цифрових пристроїв	<p>- сутність поняття «комп'ютерна система».</p> <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати рівні доступу до спільних документів залежно від мети роботи та надавати їх; - добирати відповідні цифрові засоби для спілкування з учасниками освітнього процесу (електронна пошта, месенджери, сайт школи, соціальні мережі); - добирати ЕОРи різних типів для вирішення завдань освітнього процесу (пошук в Інтернеті, на освітніх порталах, репозиторіях тощо); - добирати відповідні програмні засоби для опрацювання текстів, таблиць, зображень, аудіо та відео-інформації; - добирати відповідні засоби та сервіси для створення інтерактивних онлайн-завдань (тести, онлайн дошки, хмари слів, кросворди, вікторини); - розпізнавати елементарні несправності пристроїв і програм; - визначати складники комп'ютерної системи, їхнє призначення; - налаштовувати програмне середовище відповідно до освітніх потреб класу, зокрема для дітей з ООП
III. ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ З УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ		
3.1. Психологічні особливості, самооцінка та особливості становлення пізнавальних процесів учнів молодшого шкільного віку	Психологічні новоутворення молодшого шкільного віку: довільність психічних процесів, внутрішній план дій, вміння організувати навчальну діяльність, рефлексія. Вікові особливості та індивідуальні відмінності перебігу когнітивних процесів у дітей молодшого шкільного віку. Особливості розвитку особистості учня початкової школи	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - особливості психічних процесів молодших школярів (сприймання, увага, пам'ять, уява, мислення і мовлення). <p><i>Розуміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - особливості формування соціальних і моральних якостей особистості учня. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати актуальні для освітньої ситуації способи сприймання навчального матеріалу учнями; - добирати способи мотивації учнів до навчання і розвитку

	<p>Види самооцінки та способи визначення її рівня. Стратегії формування позитивної самооцінки учнів. Способи формування адекватної самооцінки учнів.</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - прояви завищеної чи заниженої самооцінки учнів; - способи формування адекватної самооцінки учнів. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати рівень самооцінки учнів за допомогою інтерпретації результатів відповідної психолого-педагогічної діагностики; - добирати стратегії навчання, які сприятимуть формуванню позитивної самооцінки учнів; - створювати умови для формування позитивної самооцінки учнів
	<p>Індивідуальні особливості становлення пізнавальних процесів учнів. Особливості розвитку пізнавальних процесів молодших школярів (сприймання, увага, пам'ять, уява, мислення і мовлення). Індивідуальні особливості становлення пізнавальних процесів учнів. Психолого-дидактичні закономірності формування понять, умінь і навичок. Види та особливості мотивації до навчання молодших школярів</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - вікові особливості та індивідуальні відмінності перебігу когнітивних процесів у дітей молодшого шкільного віку; - психолого-дидактичні закономірності формування понять, умінь і навичок; - способи й засоби формування мотивації до навчання учнів молодшого шкільного віку <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати психолого-дидактичні закономірності формування понять, умінь і навичок під час планування, організації та коригування освітнього процесу; - аналізувати результати спостережень / опитувань / бесід / анкетувань для визначення соціальних, навчальних потреб учнів, зокрема й учнів з ООП; - оцінювати методи роботи, навчальні матеріали і завдання щодо забезпечення пізнавальної діяльності учнів
<p>3.2. Розвиток емоційно-етичної компетентності вчителя</p>	<p>Емоційний інтелект, його складники та умови розвитку. Причини виникнення та особливості вияву різних видів емоцій та почуттів. Способи емоційної саморегуляції та подолання стресу.</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - причини виникнення стресових ситуацій та професійного вигорання; - способи самозбереження психічного здоров'я. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - сприяти порозумінню між учасниками освітнього процесу;

	<p>Стратегії, методи й прийоми ненасильницької комунікації. Правила ведення діалогу та полілогу з учасниками освітнього процесу. Різновиди конфліктів між учасниками освітнього процесу. Причини виникнення та способи подолання конфліктів між учасниками освітнього процесу</p>	<ul style="list-style-type: none"> - застосовувати практики емоційної саморегуляції; - визначати ефективні способи запобігання професійному вигоранню <p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - правила ведення діалогу та полілогу з учасниками освітнього процесу; - способи запобігання виникненню конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - розпізнавати випадки порушення прав дитини та громадянина України; - застосовувати методики і стратегії ненасильницької комунікації; - поважати права учасників освітнього процесу; - комунікувати з учасниками освітнього процесу з повагою до суспільних цінностей
	<p>Основні положення Декларації прав дитини. Загальна Декларація прав людини. Основні правила етики ділового спілкування.</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - основні правила етики ділового спілкування; - принципи «Декларації прав дитини»; - основні положення «Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод». <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - дотримуватись етики педагогічного спілкування; - застосовувати основні стратегії поведінки щодо захисту власних прав та захисту учнів під час освітнього процесу

3.3. Суб'єкт-суб'єктні відносини вчителя з іншими учасниками освітнього процесу	<p>Педагогічна взаємодія, форми взаємодії учнів і вчителя. Діалог з учнями як засіб партнерської взаємодії. Партнерство. Технології, що дають змогу реалізувати педагогіку партнерства в освітньому процесі (гуманно-особистісна технологія, педагогіка співробітництва і технологія індивідуалізації навчання)</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - технології, що дають змогу реалізувати педагогіку партнерства в освітньому процесі; - методи, форми й засоби навчання та забезпечення взаємодії під час освітнього процесу. <p><i>Розуміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність понять «педагогічна взаємодія», «партнерство». <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - добирати питання для навчального діалогу з учнями як засобу партнерської взаємодії; - визначати та добирати доцільні способи взаємодії учнів і вчителя
	<p>Повноваження вчителя у взаємодії з батьками (іншими законними представниками). Особливості комунікації вчителя та батьків (інших законних представників). Партнерська взаємодія вчителя та батьків (інших законних представників) здобувачів освіти</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - повноваження вчителя в роботі з батьками (іншими законними представниками); - основні форми роботи з батьками (іншими законними представниками). <p><i>Розуміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - особливості комунікації з батьками (іншими законними представниками); - наслідки застосування тієї чи іншої форми роботи з батьками (іншими законними представниками); - сутність партнерської взаємодії з батьками (іншими законними представниками). <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати повноваження вчителя в роботі з батьками (іншими законними представниками); - визначати засоби для налагодження ефективної комунікації з батьками (іншими законними представниками), зокрема й інтернет-ресурси (спеціально створені сайти, соціальні мережі тощо)

	<p>Принципи командної взаємодії в професійному середовищі. Завдання і функції членів команди психолого-педагогічного супроводу учнів з ООП</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - основні принципи командної взаємодії; - обов'язки та повноваження постійних і залучених членів команди психолого-педагогічного супроводу учнів з ООП; - методи педагогічної підтримки дитини з ООП в освітньому процесі. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - організовувати співпрацю з фахівцями у процесі створення та реалізації індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану для осіб з ООП
<p>IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА</p>		
<p>4.1. Організація індивідуального, диференційованого та інклюзивного навчання</p>	<p>Механізми надання додаткової підтримки: асистент учителя, індивідуальна програма розвитку. Особливості роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку. Створення безпечного дружнього середовища в класі. Врахування принципів інклюзивної освіти та недискримінаційного підходу у відборі дидактичних матеріалів</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - особливості навчання й розвитку дітей з ООП; - принципи інклюзивної освіти у доборі дидактичних матеріалів; - методи й форми роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку; - прийоми створення психологічно комфортних умов освітнього процесу; - маркери для визначення освітніх труднощів I рівня. <p><i>Розрізняти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - різноманітні педагогічні технології навчання учнів з ООП. <p><i>Розуміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - роль асистента вчителя в інклюзивному навчальному процесі; - значення поняття «безпечне дружнє середовище»; - необхідність урахування індивідуальних потреб фізичного розвитку учнів при створенні освітнього середовища; - сутність недискримінаційного підходу в освітньому середовищі. <p><i>Ураховувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - індивідуальні пізнавальні потреби та інтереси учнів при формуванні освітнього середовища;

		<ul style="list-style-type: none"> - індивідуальні потреби учнів у сфері особистісного та фізичного розвитку при формуванні освітнього середовища (у тому числі обдарованих дітей, дітей, які мають особливі освітні потреби). <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати індивідуальний навчальний план, індивідуальну навчальну програму як складові частини Індивідуальної програми розвитку учнів з ООП; - визначати прояви дискримінації за різними ознаками в освітньому середовищі
	<p>Адаптація та модифікація змісту, процесу й продукту в інклюзивному освітньому просторі. Методи й прийоми роботи з учнями з ООП. Принципи й методи підтримки осіб з ООП</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - основні способи адаптацій та модифікацій змісту, процесу й продукту в інклюзивному освітньому просторі; - методи й прийоми роботи з учнями з ООП. <p><i>Розрізняти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - навчальні завдання для учнів з ООП з наявними адаптаціями та модифікаціями. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - добирати доречні форми й методи підтримки осіб з ООП; - здійснювати необхідні модифікації та адаптації завдань для учнів з ООП
	<p>Ігрова технологія, технологія проблемного навчання, диференційованого навчання, технологія розвивального навчання, інтерактивна, проєктна технологія, технологія розвитку критичного мислення. Способи виявлення здібностей, інтересів та можливостей учнів. Ресурси освітнього середовища як чинника розвитку особистості молодшого школяра</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - особливості організації освітнього процесу за сучасними технологіями (ігрова технологія, технологія проблемного навчання, диференційованого навчання, технологія розвивального навчання, інтерактивна, проєктна технологія, технологія розвитку критичного мислення); - різні способи виявлення здібностей, інтересів та можливостей учнів. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінювати ресурсний потенціал освітнього середовища як чинника розвитку особистості молодшого школяра;

		<ul style="list-style-type: none"> - добирати доцільні та ефективні методи й прийоми проблемного, диференційованого, розвивального навчання; - розрізняти методи, прийоми та стратегії розвитку критичного мислення; - добирати дидактичний матеріал, пристрої та обладнання відповідно до змісту навчального заняття, вікових та індивідуальних потреб учнів для їхнього розвитку
<p>4.2. Організація безпечного освітнього середовища</p>	<p>Вимоги до створення здоров'язбережувального освітнього середовища. Санітарно-гігієнічні вимоги до організації освітнього процесу у школі. Основи безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни. Сучасні проблеми і головні завдання безпеки життєдіяльності. Ознаки психологічно комфортних умов освітнього середовища. Регуляція та узгодженість функцій організму дитини та взаємозв'язку організму з навколишнім середовищем. Основні причини травматизму і методи їх зниження. Складові здоров'я людини. Вплив мікрокліматичних умов, освітлення, шуму, вібрації, електромагнітних випромінювань та інших факторів виробничого середовища на організм людини та її працездатність. Здорове харчування. Здоровий спосіб життя. Протидія булінгу</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - вимоги до створення здоров'язбережувального освітнього середовища; - санітарно-гігієнічні вимоги до організації освітнього процесу в школі; - основні методи і системи безпечної життєдіяльності; - засоби збереження життя, здоров'я та захисту дітей в умовах загрози виникнення небезпечних і надзвичайних ситуацій; - складники здорового харчування; - методи профілактики захворювань; - способи протидії булінгу. <p><i>Розуміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - вплив мікрокліматичних умов, освітлення, шуму, вібрації, електромагнітних випромінювань та інших факторів виробничого середовища на організм людини та її працездатність; - поняття «булінг». <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати систему заходів, що запобігають пожежам і вибухам; - визначати вплив факторів ризику на здоров'я людини; - оцінювати освітнє середовище щодо його відповідності вимогам до створення здоров'язбережувального освітнього середовища;

		<ul style="list-style-type: none"> - визначати профілактичні заходи, спрямовані на збереження здоров'я учнів
	Способи профілактики й запобігання поширенню шкідливих звичок серед учнівства	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - наслідки поширення шкідливих звичок; - способи запобігання поширенню шкідливих звичок. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - планувати й організувати профілактичну роботу для запобігання шкідливих звичок серед учнівства
	Вимоги до дотримання техніки безпеки та організаційні заходи щодо попередження ураження людей електричним струмом. Пожежна безпека й система заходів, що запобігають пожежам і вибухам, правила евакуації людей під час виникнення пожежі	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - основні причини травматизму і методи його зниження; - правила евакуації людей під час виникнення пожежі; - вимоги до дотримання техніки безпеки щодо попередження ураження людей електричним струмом. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - дотримуватися правил протипожежної безпеки й навчати учнів дотримуватися цих правил
	Ознаки погіршення стану людини, зокрема пов'язані із впливом зовнішніх чинників. Правила надання домедичної допомоги.	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - правила надання першої домедичної допомоги. <p><i>Розрізняти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ознаки погіршення стану людини, зокрема спричинені зовнішніми чинниками та гострими чи хронічними захворюваннями. <p><i>Уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - надавати першу домедичну допомогу (за потреби); - ідентифікувати ознаки погіршення стану людини, які вказують на загрозу здоров'ю та/або життю
4.3. Змістове наповнення освітнього середовища	Вимоги до освітнього середовища, зорієнтованого на особистісний, творчий і духовний розвиток учнів. Індивідуальні потреби учнів у пізнавальній сфері, у сфері особистісного та фізичного розвитку. Обладнання для забезпечення навчального процесу в НУШ. Навчальні осередки в освітньому середовищі НУШ: осередок навчально-пізнавальної діяльності; змінні тематичні	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - вимоги до організації освітнього середовища; - призначення й оснащення навчальних осередків НУШ. <p><i>Визначати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - компоненти освітнього середовища, необхідні для реалізації Державного стандарту. <p><i>Добирати:</i></p>

	осередки; осередок для гри; осередок художньо-творчої діяльності; куточок живої природи; осередок відпочинку; дитяча класна бібліотечка; осередок учителя	<ul style="list-style-type: none"> - дидактичні матеріали та засоби для уроків та інших організаційних форм навчання, для оформлення класної кімнати; - матеріали для створення навчальних осередків у класі
--	---	---